

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această traducere este publicată
cu sprijinul financiar al NORLA.

MAJA LUNDE

STOP
CADRU

Traducere din norvegiană de
IVONA BERCEANU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Mihaela Pascu-Oglindă
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brinzan
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

MAJA LUNDE

LUKKERTID

Copyright © Maja Lunde

First published by Aschehoug Forlag, 2023

Published in agreement with Oslo Literary Agency

in conjunction with Livia Stoia Literary Agency.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2026, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUNDE, MAJA

Stop-cadru / Maja Lunde; trad. din norvegiană de Ivona Berceanu. –

București: Humanitas Fiction, 2026

ISBN 978-606-097-718-6

I. Berceanu, Ivona (trad.)

821.113.5

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

Jenny

Am tras aerul rece de martie în piept, mirosea a lemn proaspăt tăiat. Nu mai rămăsese decât un ciot din mărețul pin. Zece sau doisprezece butuci erau răsfirați pe jos, cu scoarța neagră contrastând puternic cu rumegușul galben rezultat din tăierea crengilor. Butucii aveau să fie folosiți la vară, ca lemne de foc. Christian îl rugase pe tăietorul de lemne să-i lase acolo unde erau. Nu pricepeam de ce ar fi vrut să își ocupe timpul cu asta, dar așa era Christian, rareori stătea locului, iar tăiatul lemnului îi oferea mereu o stare de calm, când vedea cum crește grămada de lemne de foc.

— Cât de bine a mers! a exclamat, întorcându-se spre mine. Terenul este mai liber acum și, cu ocazia asta, am scăpat și de conurile care cădeau pe jos.

— Și leagănul meu? l-a întrebat Konrad.

Leagănul era sprijinit de peretele casei, cu sforile înfășurate în jurul lemnului putrezit al șezutului, iar acum Konrad le desfășurase și rămăsese cu capetele lor libere în mâini.

— Îl prindem de mestecăn, i-am spus eu, arătând cu degetul înspre copac. Vezi creanga aia mare? E destul de puternică să-l țină.

Dar Konrad nu s-a uitat în direcția indicată de mine. În schimb, a întins sforile înspre cer, acolo unde existase odinioară copacul tăiat, cu crengile sale.

— Când mergem desculți, o să fie mai plăcut fără toate conurile alea, a continuat Christian.

— Îmi plac conurile de brad, i-a spus Victor, postându-se lângă frățiorul lui. Și, în plus, copacul ăla a fost acolo dintotdeauna, a comentat el, uitându-se împrejur la micuța cabană de vară, la pajiștea înșesată de tufe de afine, de unde se vedea marea sub ei, în depărtare. Totul devine diferit când dispare.

— E doar un copac, a insistat Christian, însă mie mi s-a părut că detectez o urmă de iritare în vocea lui.

— Și cred că suntem toți de acord că a fost un copac frumos, m-am grăbit să adaug. Dar era prea mare și avea trunchiul despicat în dreptul coroanei, iar tăietorul a fost de părere că n-ar fi rezistat furtunilor din timpul iernii.

— Mi se pare că tăietorul ăla e prost, a spus Konrad. Copacul n-avea nimic.

— Poate că era puțin cam prost, i-am spus eu, bucuroasă că am reușit să identificăm un dușman comun din afara familiei.

Am așezat butucii uscați sub acoperișul extins al cabanei și, în timp ce munceam, le-am promis băieților că le facem un leagăn nou pentru mesteacăn și o colivie mare de păsări, ca să-i mai consolez puțin. Apoi ne-am suit în mașină și am pornit spre casă. Temperatura scăzuse mult, dar fără să atingă punctul de îngheț, și se înnorase. În scurt timp avea să cadă lapoviță pe parbriz.

Mașina a țiuit în semn de avertizare că drumul era alunecos, iar Christian a redus viteza.

— Sigur o să fie bine, i-am spus, avem cauciucuri de iarnă.

— Mereu zici că o să fie bine, a replicat Christian.

În clipa aceea, cauciucurile au alunecat pe gheață câțiva centimetri, dar el a reușit să redreseze mașina.

— Îți dai seama cât de alunecos e drumul?

Am mers mai departe pe drumul cu pietriș, care urca șerpuit spre vârful dealului, punct din care se putea observa marea, apoi cobora din nou, brusc, pe o secțiune de drum îngustă, cu niște curbe strânse, fără parapete de protecție.

În mașină s-a făcut liniște, iar Christian ținea volanul cu ambele mâini.

— Ai situația sub control? l-am întrebat, dar nu mi-a răspuns.

Chiar la mijlocul dealului, în curba cea strânsă, mașina a început să derapeze. Christian a apăsât frâna și a rotit cu forță de volan, însă zăpada și gheața preluaseră controlul, și el nu a mai putut face nimic.

M-am auzit strigându-i numele, Christian a înjurat: „La naiba!“, copiii au strigat de pe bancheta din spate: „Tata!“, iar vocea mea s-a transformat în țipăt: „Trage de volan!“.

Dar mașina nu răspundea comenzilor, roțile nu mai aveau aderență deloc și, în loc să urmeze linia drumului, mașina a derapat, a ieșit de pe carosabil și a luat-o la vale.

Și Christian nu făcea nimic.

Mi-am întins repede mâna stângă și am prins volanul încercând să conduc mașina împreună cu el, să virez spre stânga, ca să ne îndepărtăm de marginea drumului.

Acum vom cădea, îmi imaginam, într-o clipă vor sări airbagurile. Sânge. Copiii zăcând inconștienți pe bancheta din spate.

Dar în cele din urmă cauciucurile au prins din nou aderență cu pietrișul, frânele s-au activat și mașina s-a oprit.

Christian răsufla greu, iar eu m-am întors spre copii.

— Sunteți în regulă? i-am întrebat.

— A fost cât pe ce să derapăm! a exclamat Victor. Mamă, puteam să murim!

— Nici chiar așa, i-am răspuns.

M-am întors din nou spre Christian, care era livid și rămăsese cu mâinile încleștate pe volan.

— Christian?

Nu mi-a răspuns, doar se holba în gol la drumul din fața lui, de parcă ar fi înghețat.

— Cred că ar fi bine să oprești motorul.

Însă el a rămas neclintit.

Acum am observat cât de mult derapaserăm. Ajunseserăm până la marginea prăpastiei.

— Oprește motorul, trebuie să ieșim, i-am spus.

Într-un final a reacționat. Și-a luat mâna de pe volan și a oprit motorul.

Eu stăteam în punctul cel mai apropiat de hău, și când ceilalți se dădeau jos, era posibil ca mașina să cadă. M-am întors din nou către copii.

— Victor și Konrad, acum vreau să ieșiți din mașină cu mare atenție, pe partea lui Victor. Nu vă mișcați brusc. OK?

Băieții au încuviințat.

— Victor, ajută-l pe Konrad să-și desfacă centura de siguranță!

Fratele mai mare și-a desfăcut centura, apoi s-a aplecat spre frățiorul mai mic ca să-l ajute, însă s-a chinuit puțin cu înmuietarea.

— O să reușești, l-am încurajat.

S-a auzit un clic, și centura lui Konrad s-a decuplat.

— Și acum deschide ușa, i-am zis.

Portiera mașinii a scârțâit ușor când s-a deschis, însă copiii s-au dat jos în liniște deplină.

— Lăsați portiera deschisă!

Apoi m-am întors spre Christian.

— Acum trebuie să cobori tu, înaintea mea.

A încuviințat ducându-și lent mâna spre portieră și a apăsăsat prevăzător pe buton ca să o deschidă.

— Dar dacă...?

— O să fie bine, i-am zis.

A deschis ușa și, în timp ce cobora cu atenție din mașină, eu am trecut pe scaunul lui și am coborât după el, însă am urmărit cu atenție fiecare mișcare a caroseriei care ar fi putut indica înclinarea și răsturnarea ei în hău.

Nimic.

Mi-am pus picioarele pe pământ, m-am îndreptat și am reușit să ies.

Am mers repede spre cei trei care stăteau la câțiva metri depărtare. Mi-am strâns copiii lângă mine, mi-am lipit obrazul de al lui Christian, apoi m-am uitat la mașină.

Nu m-am putut abține să nu zâmbesc. De aici se vedea clar că mașina era în continuare în siguranță pe drum, doar roata din față, din dreptul pasagerului, pierduse contactul cu drumul.

— În mod cert n-a fost chiar așa de dramatic cum am crezut, i-am spus lui Christian, și poate că reușim să o scoatem dacă o băgăm în marșarier.

— Jenny, las-o baltă.

— Dar putem să încercăm, nu?

— Nu, a spus Christian, care între timp își recăpătase graiul. Eu rămân aici și aștept echipajele de salvare, în timp ce voi vă duceți la benzinărie să luați ceva de mâncare.

— Ești sigur?

A încuviințat.

— N-a fost vina ta, i-am zis.

— Nu-i nici un bai dacă rămân aici, a insistat el.

— Măcar așteaptă în mașină, acolo ești mai în siguranță, i-am spus râzând. Uite cine vorbește că eu dramatizez!

L-am mai îmbrățișat o dată repede pe Christian și i-am luat pe copii de mână. Am pornit la drum, în timp ce zăpada se așternea într-un strat subțire pe căciulile și pe ume-rii noștri.

M-am uitat în spate și l-am văzut stând singur. Ținea telefonul la ureche, se uita fix la mașină, de parcă ar fi luat în calcul posibilitatea de a se sui înapoi în ea, apoi a observat că mă uitam la el și ne-a făcut cu mâna. I-am zâmbit și eu, însă nu i-am făcut cu mâna, pentru că nu voiam să le dau drumul băieților.

De-abia mai târziu aveam să-mi amintesc exact clipa aceea. Nu pentru că mi s-a părut Christian oarecum neajutorat și nici pentru că mă strângeau copiii tare de mână, pe mine, pe Jenny, cu o forță nebănuită, în timp ce pădurea se întuneca în jurul lor, ci pentru că a fost prima dată când am simțit durerea.

A fost o durere scurtă, ascuțită, la nivelul diafragmei, care a făcut-o să se chircească.

— Ești bine, mamă? a întrebat-o Victor.

— Nu-i nimic, doar că trebuie să mănânc ceva. Am simțit un junghi în stomac.

Eu le spuseseam băieților că avea să-i doară stomacul dacă nu mâncau mult timp.

Apoi durerea s-a domolit. „Sigur n-a fost nimic.“ Dure-rea pe care o resimțise atunci pentru prima dată avea să revină de multe ori în perioada următoare.

Nu e nimic, doar o colică, probabil de la ovulație, sau o durere menstruală.

Sigur nu era nimic grav. Așa se manifestă corpul din când în când.

Un alt copac, un mesteacăn, câteva luni mai târziu. Trunchiul său proiecta umbre ascuțite pe clădirea spitalului, frunzele care dansau în vânt iscau un joc de lumină pe asfalt, și albul scoarței noduroase strălucea. Jenny ar fi vrut să se sprijine cu fruntea de copac, să-i mângâie scoarța, să-i simtă statornicia și materia, pentru că exista în prezent, stătea neclintit și avea să rămână așa încă mult, mult timp de acum înainte.

De dincolo de parapetul fonoizolant de lângă autostradă răzbătea uruitul uniform și intens al mașinilor care circulau pe cele patru benzi. Și ea trecuse adeseori cu mașina pe acolo, zărise clădirile înălțate până la cer, iar uneori își imaginase cum arătau coridoarele albe din interiorul lor: tuburile, aparaturile medicale, paturile din oțel, pacienții cărora le căzuse părul și care se mișcau lent pe holuri, îmbrăcați doar în halatele de spital, însă niciodată n-ar fi crezut că avea să ajungă aici în calitate de pacient.

În decursul vieții se mai întâlnise uneori cu moartea, înainte să-i nască pe cei doi copii, pe vremea când zilele ei obișnuite de lucru se desfășurau în regiuni invadate de război și în orașe bombardate. Pe atunci, când umbla înarmată cu aparatul de fotografiat pe post de scut împotriva fricii,